

Folketingets Finansudvalg
Christiansborg

12. februar 2021

Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 124 (Alm. del) af 20. januar 2021 stillet efter ønske fra Eva Kjer Hansen (V)

Spørgsmål

Vil ministeren opdatere tabel 1 i svaret på FIU alm. del - spørgsmål 62 (2020-21) så oplysningerne om tidligere regeringers politiske tiltags virkning på strukturelt BNP opgøres i kroner og øre på samme måde, som ministeren gør i svaret på FIU alm. del- spørgsmål 66 (2020-21)?

Svar

I *Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 62 (Alm. del) af 20. november 2020* fremgår det, at gennemførte reformer og øvrige politiske tiltag siden 2001 skønnes at styrke strukturelt BNP med i størrelsesordenen ca. 11 pct. af BNP i 2025, og at dette svarer til ca. 260 mia. kr. i 2020-niveau. Overblikket over virkningen på tværs af regeringsperioder fremgår af tabel 1, *jf. også Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 62 (Alm. del) af 20. november 2020*.

Tabel 1

Gennemførte politiske tiltags virkning på strukturelt BNP i 2025 fordelt på regeringsperioder siden 2001

	Strukturel beskæftigelse	Produktivitet ⁽¹⁾	I alt
Pct. af strukturelt BNP			
2001-2011 (V,K)	8,8	- ⁽¹⁾	8,8
- heraf Velfærdsaftalen, 2006	3,4	- ⁽¹⁾	3,4
- heraf Aftale om senere tilbagetrækning, 2011	1,9	- ⁽¹⁾	1,9
2011-2015 (S,RV,SF/S,RV)	1,4	0,6	2,0
2015-2019 (V/V,LA,K)	0,2	0,6	0,8
2019-2020 (S)⁽²⁾	-0,6	0,1	-0,5
- heraf Aftale om en ny ret til tidlig pension, 2020	-0,6	0,0	-0,6
I alt 2001-2020	9,8	1,3	11,1

Anm.: Der knytter sig usikkerhed til vurderingen af virkningerne af reformer og øvrige politiske tiltag. Det gør sig også gældende når virkningerne af de enkelte tiltag akkumuleres over regeringsperioder. De viste virkninger tager udgangspunkt i de vurderinger, der blev udarbejdet i forbindelse med at de enkelte aftaler blev indgået.

Tallene er afrundet til en decimal. 1) Der er ikke systematisk beregnet produktivitetvirkninger for 2012. 2) Opgørelsen omfatter aftalte tiltag til og med *Aftale om en ny ret til tidligere pension, oktober 2020*.

Kilde: Økonomisk Analyse: Reformen har styrket dansk økonomi, Finansministeriet (2018), de respektive aftaletekster og egne beregninger.

Virksomheden af de enkelte tiltag i de tidligere regeringsperioder er udspecificeret nedenfor. Opgørelserne er opstillet som i *Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 66 af 24. november 2020*, som indeholder virkningerne af tiltag i indeværende regeringsperiode. Det skal understreges, at der er usikkerhed knyttet til de enkelte skøn såvel som de opgjorte totaler for regeringsperioderne. Opgørelserne tager udgangspunkt i de vurderinger, der blev udarbejdet i forbindelse de respektive politiske aftaler.

Indledningsvist bemærkes det i forhold til udviklingen i bidraget fra gennemførte tiltag, at set over regeringsperioderne siden 2001 har bidrag fra forøget strukturel beskæftigelse været aftagende. Det kan blandt andet ses som udtryk for, at potentialet for yderligere tiltag gradvist er blevet mindre. Det illustreres også af, at bidragene fra arbejdsudbuddet kun udgjorde ca. 0,2 pct. af strukturelt BNP i perioden 2015-2019 – svarende til i størrelsesordenen ca. 4.000 personer, hvor VLAK-regeringen til sammenligning havde en vækstmålsætning om at øge arbejdsudbuddet med 55-60.000 personer frem mod 2025.

I den indeværende regeringsperiode er der hidtil gennemført en række tiltag, der har mindre – såvel positive som negative – afledte virkninger på arbejdsudbuddet og dermed strukturelt BNP. Det afspejler, at sigtet med tiltagene ikke generelt har været at påvirke arbejdsudbuddet og BNP, men derimod at forfølge andre målsætninger. For *Aftale om en ny ret til tidligere pension* er selve intentionen derimod, at personer med mange år på arbejdsmarkedet skal kunne gå tidligere på pension, hvorfor arbejdsudbuddet påvirkes direkte. Den nye ret til tidlig pension, inkl. den udvidede adgang til seniorpension og finansieringselementer, skønnes at reducere arbejdsudbuddet med ca. 9.800 fuldtidspersoner i 2025 og strukturelt BNP med i størrelsesordenen ca. 0,6 pct.

Indførelsen af den nye ret til tidlig pension skal ses i lyset af den generelle forhøjelse af tilbagetrækningsalderen, der er indført med velfærdsaftalen og tilbagetrækningsreformen. Regeringen anser aftalen om ret til ny tidlig pension for en afgørende faktor i forhold til at sikre den fremadrettede opbakning til de principper, der ligger bag velfærdsaftalen fra 2006, som blev gennemført af et bredt flertal i Folketinget. Velfærdsaftalen er afgørende for den finanspolitiske holdbarhed, den fremadrettede finansiering af velfærdssamfundet og har betydelig positiv virkning på BNP og beskæftigelse.

Regeringen vil senere i år fremlægge forslag, der kan modgå den reduktion i arbejdsudbuddet, som allerede gennemførte tiltag i indeværende regeringsperiode medfører. Selv uden disse kommende forslag er der udsigt til en betydelig stigning i arbejdsudbuddet og strukturelt BNP frem mod 2025 som følge af tidligere gennemførte tiltag. Det strukturelle ståsted for dansk økonomi er godt.

1. Regeringsperioden 2001-2011 (V, K)

I regeringsperioden fra 2001 til 2011 blev der gennemført tiltag, der samlet set skønnes at øge den strukturelle beskæftigelse med i størrelsesordenen ca. 235.000 personer i 2025 – svarende til ca. 8,8 pct. af strukturelt BNP. I nutidens kroner og ører svarer det til en BNP-virkning på i størrelsesordenen ca. 206 mia. kr. i 2025 (2020-niveau), *jf. tabel 2*. Det bemærkes, at der ikke systematisk er beregnet produktivitetsvirkninger af tiltag før 2012.

Tabel 2

Gennemførte politiske tiltag med virkning på strukturel beskæftigelse i 2025 i regeringsperioden fra 2001 til 2011

	Fuldtidspersoner
Tiltag	
Flere i arbejde, 2002	10.000
Forårspakken, 2004	9.700
En ny chance til alle, 2005	4.500
Velfærdsaftalen, 2006 ¹⁾	105.000
Lavere skat på arbejde, 2007	7.600
Jobplanen, 2008	3.600
Aftale om nedbringelse af sygefraværet, 2008	4.000
Forårspakke 2.0, 2009	18.300
Genopretningsaftalen, 2010	12.300
Aftalen om senere tilbagetrækning, 2011	60.000
I alt (fuldtidspersoner)	235.000
Isoleret BNP-virkning, pct. af strukturelt BNP	8,8
Isoleret BNP-virkning, mia. kr. (2020-niveau)	206

Anm.: 1) Effekten omfatter alle elementer i velfærdsaftalen.

Kilde: Økonomisk Analyse: Reformen har styrket dansk økonomi, Finansministeriet (2018), de respektive aftaletekster og egne beregninger.

2. Regeringsperioden 2011-2015 (S, RV, SF/S, RV)

I regeringsperioden fra 2011 til 2015 blev der gennemført tiltag, der skønnes at øge den strukturelle beskæftigelse med ca. 36.500 personer i 2025. Det svarer til en forøgelse af strukturelt BNP med ca. 1,4 pct., *jf. tabel 3*, eller rundt regnet 33 mia. kr. i 2020-niveau.

Tabel 3

Gennemførte politiske tiltag med virkning på strukturel beskæftigelse i 2025 i regeringsperioden fra 2011 til 2015

	Fuldtidspersoner
Tiltag	
FL12 (skat og overførsler)	-4.500
Energiaftale, 2012	-500
Skattereformen, 2012	15.800

Reform af førtidspension og fleksjob, 2012	7.000
Reform af SU-systemet og rammerne for studie gennemførelse, 2013	6.000
Aftale om reform af kontanthjælpssystemet, 2013	6.000
Aftale om Vækstplan DK, 2013 (ekskl. SU og kontanthjælp)	1.300
Reform af beskæftigelsesindsatsen, 2013	800
Reform af sygedagpengesystemet, 2014	1.300
Refusionsomlægningen ift. beskæftigelsesindsats, 2014	3.000
Aftale om en vækstpakke, 2014	1.300
FL15, 2014	-1.000
I alt (fuldtidspersoner)	36.500
Isoleret BNP-virkning, pct. af strukturelt BNP	1,4
Isoleret BNP-virkning, mia. kr. (2020-niveau)	33

Kilde: Økonomisk Analyse: Reformen har styrket dansk økonomi, Finansministeriet (2018), de respektive aftaletekster og egne beregninger.

Hertil kommer et positivt bidrag på ca. 14 mia. kr. (2020-niveau) fra gennemførte tiltag, som via produktivitet øger strukturelt BNP, *jf. tabel 4*.

Tabel 4

Gennemførte politiske tiltag med virkning på produktivitet i 2025 i regeringsperioden fra 2011 til 2015

	Pct. af strukturelt BNP
Tiltag	
Aftale om Vækstplan DK, 2013 (ekskl. SU og kontanthjælp)	0,3
Aftale om en vækstpakke, 2014	0,3
I alt	0,6
Isoleret BNP-virkning, mia. kr. (2020-niveau)	14

Kilde: Se tabel 3.

3. Regeringsperioden 2015-2019 (V/V, LA, K)

I regeringsperioden fra 2015 til 2019 skønnes nye tiltag at øge den strukturelle beskæftigelse med ca. 4.100 personer svarende til et strukturelt bidrag på 0,2 pct. af BNP i 2025 eller ca. 3³/₄ mia. kr., *jf. tabel 5*.

Tabel 5

Gennemførte politiske tiltag med virkning på strukturel beskæftigelse i 2025 i regeringsperioden fra 2015 til 2019

	Fuldtidspersoner
Tiltag	
Jobreform fase I (kontanthjælpsloft)	700
Integrationsydelse	500

Aftale om et tryggere dagpengesystem	-850
FL16 (lavere registreringsafgift)	500
FL17 (lavere registreringsafgift)	350
PSO-aftalen	750
Aftale om flere år på arbejdsmarkedet	700
Aftale om omlægning af bilafgifter	600
Aftale om ny ferielov	-1.400
Erhvervs- og iværksætterinitiativer	350
FL 18 (sorgorlov)	-100
Aftale om lavere skat på arbejdsindkomst og større fradrag for pensionsindbetalinger ¹⁾	1.200
Mediepolitisk aftale for 2019-2023	-100
Energiaftale 2018	200
Regelforenklning af beskæftigelsesindsatsen	-200
FL19 (aftale om obligatorisk opsparing mv.)	1.350
Aftale om ret til seniorpension for nedslidte ¹⁾	-500
I alt	4.100
Isoleret BNP-virkning, pct. af strukturelt BNP	0,2
Isoleret BNP-virkning, mia. kr. (2020-niveau)	3¼

Anm. Enkelttiltag er afrundet til nærmeste hele antal 50 personer. Totalen er afrundet til hele antal 100 personer. Der er ikke medtaget aftaler med en virkning på mindre end 100 personer. Der er usikkerhed om de anførte skøn. 1) Aftalen er fremsat og aftalt under VLAK regeringen, men den er først stemt igennem efter regeringsskiftet. Fordi aftalen er aftalt før regeringsskiftet og flertallet efterfølgende bestod, indgår aftalen på oversigten for V- og VLAK-regeringen.

Kilde: Diverse aftaletekster og egne beregninger.

Hertil kommer et positivt bidrag på ca. 15 mia. kr. (2020-niveau) fra gennemførte tiltag, som via produktivitet øger strukturelt BNP, jf. tabel 6.

Tabel 6

Gennemførte tiltag med virkning på produktivitet i 2025 i regeringsperioden fra 2015 til 2019

	Mia. kr. (2017-niveau)
Tiltag	
Vækst i hele Danmark:	
<i>Modernisering af planlov</i>	0,7
<i>Øvrige initiativer</i>	0,2
Fødevare- og landbrugspakke	1,2
Udbudslov	0,3
FL16 (afskaffelse af reklameafgiften og nedsættelse af NOx-afgiften)	0,3
PSO-aftalen	1,2
Øvrige initiativer i 2016 ¹⁾	0,6
Hvidvaskdirektivet	-0,7
Erhvervs- og iværksætterinitiativer (højere fradrag for virksomhedernes forskning og udvikling samt sanering af afgifter)	0,7
Delelementer af forsyningsstrategien ²⁾	3,4

Tabel 6
Gennemførte tiltag med virkning på produktivitet i 2025 i regeringsperioden fra 2015 til 2019

	Mia. kr. (2017-niveau)
Viking Link	0,3
Løft af rammen for offentlige investeringer (i <i>Vækst og velstand 2025</i> mv.) ³⁾	2,4
Energiaftale 2018	0,4
Mindre bureaukrati – mere vækst	2,8
Lempelser i registreringsafgiften ⁴⁾	0,5
I alt (2017-niveau)	13,8⁵⁾
BNP-virkning, pct. af strukturelt BNP	0,6

Anm.: 1) Øvrige initiativer dækker over tilpasning af planer for kabellægning samt ophævelse af 60-40 ordning for solceller. 2) Ny regulering af eldistributionsektoren, gasdistribution og fjernvarmesektoren. 3) Virkningen tager udgangspunkt i de prioriterede midler til et løft af de offentlige investeringer i *Vækst og velstand 2025* korrigeret for virkningen af efterfølgende aftaler (herunder Energiaftale og Skatteaftalen mv). Virkningen er beregnet på investeringsniveauet inkl. moms. 4) Effekten følger opdaterede regneprincipper, som senest er anvendt i besvarelsen af FIU 25 (alm. del) af 5. oktober 2018. Registreringsafgiften blev i perioden lempet tre gange siden valget i 2015. Det er sket i forbindelse med finanslovsaftalerne for 2016 og 2017 samt i *Aftale om Omlægning af bilafgifterne* i september 2017. 5) De enkelte tiltag og summen er opgjort i 2017-niveau. Den samlede virkning vil kunne opgøres til 14,9 mia. kr. i 2020-niveau.

Kilde: Egne beregninger.

Med venlig hilsen

Nicolai Wammen
 Finansminister